

Parlamentul
Republicii Moldova

Act. nr. 24
13 Aprilie 2022

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

AMENDAMENT la Proiectul de lege nr. 123 din 05.04.2022 pentru modificarea unor acte normative

În temeiul prevederilor art.59 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996, propun următorul amendament la proiectul de lege nr. 123 din 05.04.2022 pentru modificarea unor acte normative, după cum urmează:

1. La Articolul I - Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, punctele 2, 3 și 4 se exclud.

2. La Articolul II - Legea nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare:

La punctul 1, art.2 (Noțiuni principale) se modifică după cum urmează:

Textul: „*informație falsă* – informație nejustificată de interesul public, expusă astfel (amestec de fapte, opinii, imagini reale sau ireale, adevărate, parțial adevărate sau neadevărate, scoase din context sau plasate în alt context etc), încât semnificația ei inițială, intenționat sau neintenționat, este distorsionată și poate provoca înșelăciune;”;

se substituie cu textul:

„*informație falsă* – informație, care prin recunoașterea oficială a persoanei ce a răspândit informația sau decizia instanței de judecată a fost recunoscută drept nejustificată de interesul public, expusă astfel (amestec de fapte, opinii, imagini reale sau ireale, adevărate, parțial adevărate sau neadevărate, scoase din context sau plasate în alt context etc), încât semnificația ei inițială, intenționat sau neintenționat, este distorsionată;”.

Textul: „*informație ce afectează securitatea spațiului informațional public* - informațiile false în stare să genereze panică, tensiuni ori conflicte sociale, conflicte militare, dezastre tehnogene, catastrofe umanitare sau altele asemenea. Asemenea informații sunt cele care:

- incită la ură sau violență;
- justifică sau promovează agresiunea militară, agresiunea de tip hibrid sau elemente ale acesteia;
- provin de la autoritățile publice din state aflate în conflicte militare declarate/recunoscute drept state-agresoare;
- justifică sau promovează terorismul;

- justifică, promovează sau glorifică regimurile dictatoriale;
- sunt ostile valorilor și proceselor democratice;
- pun în pericol bunuri publice, precum regimul democratic, securitatea națională, coeziunea socială, siguranța publică, sănătatea publică, echilibrul ecologic și altele asemenea;
- contravin dispozițiilor organelor abilitate de gestionarea situațiilor excepționale, de asediu sau de război pe parcursul situațiilor decretate;”,

se substituie cu textul:

„informație ce afectează securitatea spațiului informațional public - informațiile false în stare să genereze panică, tensiuni ori conflicte sociale, conflicte militare, dezastre tehnogene, catastrofe umanitare sau altele asemenea. Asemenea informații sunt cele care:

- incită la ură sau violență;
- justifică sau promovează conflictele militare, de tip hibrid sau elemente ale acestora, constatate conform procedurilor stabilite în Tratatul internațional la care Republica Moldova este parte;
- provin de la autoritățile publice din state aflate în conflicte militare, neconfirmate prin deciziile ONU și/sau OSCE;
- justifică sau promovează terorismul;
- justifică, promovează sau glorifică regimurile dictatoriale, declarate conform procedurilor stabilite în Tratatul internațional la care Republica Moldova este parte;
- sunt ostile valorilor și proceselor democratice.”;

Textul: „dezinformare – în sensul prezentei legi, dezinformarea semnifică procesul de răspândire intenționată, cu rea-credință, a informațiilor ce afectează securitatea spațiului informațional public;”

Se substituie cu textul:

„dezinformare – în sensul prezentei legi, dezinformarea semnifică procesul de răspândire intenționată, cu rea-credință, a informațiilor false, ce afectează securitatea spațiului informațional public;”;

Punctul 2 se exclude;

La punctul 3, art 6 (Libertatea publicului de a fi informat) alin.(4) textul:

„(4) În scopul protejării libertății publicului de a fi informat, dezinformarea și/sau răspândirea informațiilor ce afectează securitatea spațiului informațional public sunt interzise.”;

se substituie cu textul:

„(4) În scopul protejării libertății publicului de a fi informat, prin decizia instanței de judecată, dezinformarea și/sau răspândirea informațiilor ce afectează securitatea spațiului informațional public sunt interzise.”;

Punctele 4 și 5 se exclud;

3. Articolul III - Codul Penal, se modifică după cum urmează:

La punctul 1, art.181 (Împiedicarea exercitării libere a dreptului electoral sau a activității organelor electorale) textul: „a¹) săvârșită prin răspândirea dezinformării sau a informațiilor false ce vizează procesul electoral în spațiul informațional public, exceptând spațiul audiovizual;”,

se substituie cu textul:

„a¹) săvârșită prin răspândirea dezinformării sau a informațiilor false ce vizează procesul electoral în spațiul informațional public și audiovizual;”

La punctul 2 din conținutul textului Articolului 357/1. „*Neexecutarea dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale*”, alineatul 2 se exclude;

La punctul 3 din conținutul textului Articolului 357/2. „*Neexecutarea hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare*”, alineatul 2 se exclude;

4. La Articolul IV – Legea nr.212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război

La punctul 1, art.20 (Măsurile aplicabile pe durata stării de urgență) lit.j₁):

„j¹) sistarea difuzării programelor audiovizuale și retransmiterii serviciilor media audiovizuale calificate în urma evaluării drept informații ce afectează securitatea spațiului informațional public sau dezinformare”,

se substituie cu textul:

„j¹) sistarea difuzării programelor audiovizuale și retransmiterii serviciilor media audiovizuale calificate de instanța de judecată, drept informații ce afectează securitatea spațiului informațional public sau dezinformare”;

La punctul 2. art.25 (Atribuțiile Ministerului Afacerilor Interne pe durată stării de urgență) textul:

„la litera g), cuvintele „a stațiilor de radio și televiziune” se înlocuiesc cu textul „a stațiilor de radiocomunicații, a sediilor și locațiilor furnizorilor de servicii media audiovizuale”,

se substituie cu textul:

„la litera g), cuvintele „a stațiilor de radio și televiziune” se înlocuiesc cu textul „a stațiilor de radiocomunicații, a sediilor și locațiilor furnizorilor de servicii media audiovizuale de stat”;

La punctul 3 , art.42 (Măsurile aplicabile în perioada stării de asediu), textul:

„d) sistarea retransmisiei serviciilor media audiovizuale de stat ori cu capital de stat, interzicerea comercializării ziarelor și revistelor de stat ori cu capital de stat,

blocarea paginilor web oficiale provenind din țări recunoscute internațional drept țări agresoare și din statele care oficial sprijină țările agresoare.”,

se substituie cu textul:

„d) sistarea retransmisiei serviciilor media audiovizuale, interzicerea comercializării ziarelor și revistelor blocarea paginilor web provenind din țări recunoscute internațional drept țări agresoare în adresa Republicii Moldova și din statele care oficial sprijină țările agresoare.”.

5. La Articolul V – Legea comunicațiilor electronice:

Punctul 1, art.9 alin (1) lit u3) se modifică după cum urmează:

„u3) controlul asupra executării de către furnizorii de rețea și/sau servicii de comunicații electronice a obligației de blocare imediată a accesului utilizatorilor din Republica Moldova la sursele cu conținut online calificate, în condițiile legii, de către Serviciul de Informații și Securitate și de Consiliul Audiovizualului (în cazul serviciilor media neliniare) drept informații ce afectează securitatea spațiului informațional public”,

se substituie cu textul:

„u3) controlul asupra executării de către furnizorii de rețea și/sau servicii de comunicații electronice a obligației de blocare imediată a accesului utilizatorilor din Republica Moldova la sursele cu conținut online calificate, în condițiile legii, de către instanța de judecată, drept informații ce afectează securitatea spațiului informațional public;”

6. La Articolul VI Cod Contravențional:

Punctul 1 se modifică după cum urmează:

textul: „Articolul 365/4. Răspândirea dezinformării sau a informațiilor ce afectează securitatea informațională a Republicii Moldova”,

se substituie cu textul:

„Articolul 365/4. Răspândirea dezinformării sau a informațiilor false ce afectează securitatea informațională a Republicii Moldova”

La pct.1 art.365/4 alin (1) textul:

„(1) Răspândirea dezinformării sau a informațiilor ce afectează securitatea spațiului informațional public,”,

se substituie cu textul:

„(1) Răspândirea dezinformării sau a informațiilor false ce afectează securitatea spațiului informațional public,”

7. Articolul VII – Codul Serviciilor Media Audivizuale:

La punctul 1, art.1 (Noțiuni principale) textul: „dezinformare – răspândire de informații false sau înșelătoare (reflectate distorsionat, cu conținut fabricat, exagerat, scoase din context sau plasate într-un alt context, opinii (interesate) preluate și transformate în informații valide cu argumentare tendențioasă etc.), care sunt create, prezentate și diseminate pentru a obține un câștig economic, a induce publicul în eroare în mod deliberat sau pentru a provoca un prejudiciu public, precum și propaganda ostilă valorilor democratice și informațiile false care presupun amenințări aduse proceselor democratice, politice sau de elaborare a politicilor, ori amenințări aduse bunurilor publice precum securitatea informațională a Republicii Moldova, sănătatea cetățenilor, mediul etc.”,

se substituie cu textul:

„dezinformare – răspândire de informații apreciate de instanța de judecată drept, false sau înșelătoare (reflectate distorsionat, cu conținut fabricat, exagerat, scoase din context sau plasate într-un alt context, opinii (interesate) preluate și transformate în informații valide cu argumentare tendențioasă etc.), care sunt create, prezentate și diseminate pentru a obține un câștig economic, a induce publicul în eroare în mod deliberat sau pentru a provoca un prejudiciu public, precum și propaganda ostilă valorilor democratice și informațiile false care presupun amenințări aduse proceselor democratice, politice sau de elaborare a politicilor, ori amenințări aduse bunurilor publice precum securitatea informațională a Republicii Moldova, sănătatea cetățenilor, mediul etc;”

Punctele 2, 3 se exclud;

La punctul 4, art.17 (Protejarea spațiului audiovizual național) textul :
„alineatul (3) se completează la sfârșit cu cuvintele și dezinformare/informații ce afectează securitatea spațiului informațional public din interior și/sau exterior”,
se substituie cu textul:

„alineatul (3) se completează la sfârșit cu cuvintele și dezinformare/informații false ce afectează securitatea spațiului informațional public din interior și/sau exterior”,

La pct.4 , art.17 alin.(4) textul:

„(4) În vederea protejării spațiului audiovizual național și asigurării securității informaționale:

a) furnizorii de servicii media audiovizuale nu vor difuza, iar distribuitorii de servicii media audiovizuale nu vor retransmite programe audiovizuale care au fost inițial produse în state care nu au ratificat Convenția Europeană privind televiziunea transfrontalieră, cu excepția filmelor artistice și de scurt metraj care nu au conținut militar, precum și a emisiunilor de divertisment care nu au conținut militar și a programelor audiovizuale care sunt produse în statele membre ale Uniunii Europene, în Statele Unite ale Americii și Canada, precum și în statele care au ratificat Convenția europeană cu privire la televiziunea transfrontalieră;

b) furnizorii de servicii media nu vor difuza și distribuitorii de servicii media nu vor retransmite programe audiovizuale care, indiferent de proveniența lor, în condițiile

legii, sunt calificate drept conținând informații ce afectează securitatea spațiului audiovizual național sau dezinformare.”, **se exclude**.

Punctele 7,8 și 9 se exclud;

La punctul 10, art.75 alin (4) lit.a1) Atribuțiile Consiliului Audiovizualului textul:
„a1) supraveghează spațiul informațional audiovizual, exercită controlul și în cazul constatării dezinformării / informațiilor ce afectează securitatea spațiului informațional mediatic în cadrul serviciilor media audiovizuale liniare și neliniare și în cadrul serviciilor media audiovizuale retransmise, aplică sancțiuni pentru încălcările admise;”

se substituie cu textul:

„a1) supraveghează spațiul informațional audiovizual, exercită controlul și în cazul constatării dezinformării / informațiilor false ce afectează securitatea spațiului informațional mediatic în cadrul serviciilor media audiovizuale liniare și neliniare și în cadrul serviciilor media audiovizuale retransmise, constată și sesizează instanța de judecată pentru aplicarea sancțiunilor pentru încălcările admise;”.

ARGUMENTARE

Prezentul amendament este înaintat în contextul înregistrării Proiectului de lege nr.123 din 05.04.2022 pentru modificarea unor acte normative. Modificările propuse pe calea proiectului de lege nominalizat generează riscuri de ingerință asupra drepturilor fundamentale ale cetățenilor precum dreptul la libertatea în exprimare consacrat la art.32 alin.1 din Constituție.

Lipsa de transparență și claritate în motivarea aplicării mecanismelor de intervenție a instituțiilor statului în lupta pentru combaterea știrilor false, creează un cadru legal incert cu riscuri de abuzuri. La fel, proiectul de lege nu conține suficiente garanții pentru motivarea inițierii procedurilor coercitive, or modificările propuse nu prevăd expres atragerea la răspundere pentru informații false, stabilite astfel în urma procedurilor de rigoare. Astfel, în lipsa obligativității instituțiilor statului de a stabili cu certitudine neveridicitatea informațiilor diseminate în mod intenționat în spațiul informațional al statului, se creează o lacună legislativă cu factori de risc pentru abuz și corupție.

În lumina celor enunțate, se propune o serie de modificări la proiectul de lege nr. 123 din 05.04.2022 pentru modificarea unor acte normative, în scopul asigurării transparenței și trasabilității procedurilor de asigurare a securității spațiului informațional.

Adrian Lebedinschi

Ivonne Korsal Kouy
Trina Lozovan J. Lozovan
Inga Siboro J. Siboro
Valeriu Mudoie J. Mudoie
Diana Caraman J. Caraman
Veaceslav Nigoi J. Nigoi
Belacova Elena J. Belacova
Podnarines Elena J. Podnarines
Grigore Novac J. Novac
Edvard Smirnov J. Smirnov
Petru Burdujo P. Burdujo
Dolinta A.
Oduos Nco H. B.